

| นันทิยา อรพนธธา

โลกเตรียมรับ ยุคน้ำมันขาลงมาเร็วกว่าคาด

ทฤษฎี Peak Oil หรือภาวะที่กำลัง
การผลิตน้ำมันจะขึ้นไปแตะระดับ
สูงสุด ก่อนจะทยอยปรับลดลงอย่าง
ต่อเนื่องหลังจากนั้น เป็นเรื่องที่ถูกพูด
ถึงกันมานานหลายสิบปีแล้ว แต่ยังไม่
ได้รับความสนใจมากขึ้นในช่วงไม่กี่ปีหลัง
มานี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมรถยนต์
พลังงานไฟฟ้า (อีวี) เริ่มขยาย
ตัวอย่างชัดเจนมากขึ้น ทำให้นัก
วิเคราะห์และคนในแวดวง
อุตสาหกรรมน้ำมันคาดกันว่า ก่อนที่
จะเกิดภาวะดอยน้ำมันซึ่งเป็นเรื่อง
ของซัพพลายเป็นหลัก อุตสาหกรรม
รถอีวีและพลังงานทางเลือกใหม่ น่า
จะทำให้โลกไปถึงจุด Peak Oil
Demand หรือความต้องการใช้น้ำมัน
ที่มาถึงทางตันเสียก่อนมากกว่า ซึ่งน่าจะ
มาถึงภายใน 20 ปีหลังจากนี้ หรือ
อย่างรวดเร็วที่สุดก็ภายในอีก 1 ทศวรรษ
อย่างไรก็ดี เมื่อเร็วๆ นี้มีการ
เปิดเผยรายงานผลการศึกษาใหม่ 2
ฉบับ ที่ระบุตรงกันว่า ภาวะ Peak
Oil Demand น่าจะมาถึง “เร็วกว่า
นั้นมาก” หรือมาถึงภายในอีกแค่
5 ปีข้างหน้าเท่านั้น

ดีเอ็นวี จีแอล ซึ่งเป็นบริษัทที่
ปรึกษาจากนอร์เวย์ ออกรายงาน
คาดการณ์ว่าความต้องการใช้น้ำมันทั่วโลก
จะถึงจุดสูงสุดในปี 2023 และจะเริ่ม
ลดลงหลังจากนั้นเป็นต้นไป โดย
จะมีพลังงานทางเลือกใหม่ทยอยเข้ามา
แทนที่ และหลังจากปี 2040
เป็นต้นไป โลกจะไม่จำเป็นต้องลงทุน
แหล่งขุดเจาะน้ำมันเพิ่มเติมอีก
เนื่องจากการบริโภคน้ำมันจะลดลง
จนกระทั่งความต้องการใช้น้ำมันทั่วโลก
จะลดลงจนเหลือประมาณครึ่ง
หนึ่งของจุดสูงสุด ภายในปี 2050

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ดีเอ็นวี
เชื่อว่ามีส่วนกระตุ้นให้ Peak Oil
Demand มาถึงเร็วกว่าที่คาดการณ์
กันไว้ก็คือ อุตสาหกรรมรถยนต์อีวีที่
กำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และ
เชื่อว่าภายในช่วงกลางทศวรรษที่ 30
หรือช่วงประมาณปี 2025 รถอีวีจะมี
สัดส่วนเพิ่มเป็นครึ่งหนึ่งของรถยนต์
นั่งขนาดเล็กที่จำหน่ายไปทั่วโลก และ
อีก 10 ปีให้หลัง รถอีวีจะเป็นครึ่งหนึ่ง
ของรถยนต์นั่งทุกประเภททั้งขนาดเล็ก
และขนาดใหญ่บนท้องถนน ยกเว้น
เพียงกลุ่มรถในภาคการขนส่งที่ยัง
คงเป็นกลุ่มหลักในการใช้น้ำมันอยู่
รายงานระบุว่า รถยนต์พลังงาน
ไฟฟ้า (อีวี) จะเข้ามาทดแทนรถยนต์
พลังงานน้ำมันเบนซินและดีเซล โดย
คาดว่าช่วงกลางทศวรรษ 2030 อีวีจะ
เป็นครึ่งหนึ่งของยอดขายรถยนต์
ขนาดเล็กทั่วโลก และอีก 10 ปีต่อมา
อีวีจะเป็นครึ่งหนึ่งของรถยนต์ทั้งขนาด
เล็กและขนาดใหญ่บนท้องถนน แต่รถ
ในภาคการขนส่งจะยังคงเป็นกลุ่มหลัก
ที่ใช้น้ำมันอยู่

ขณะที่ความต้องการก๊าซ
ธรรมชาติจะเพิ่มขึ้นจนถึงช่วงกลาง
ทศวรรษ 2030 ก่อนจะทยอยลดลง
เนื่องจากการลงทุนกลุ่มพลังงานใหม่ที่
ไม่ใช่ฟอสซิลจะเพิ่มขึ้นจนแข่งการ
ลงทุนพลังงานดั้งเดิม

นอกจากนี้ สัดส่วนการลงทุนด้าน
พลังงานเมื่อเทียบกับจีดีพีจะปรับลด
ลงจาก 5.5% ในปี 2016 มาอยู่ที่
3.1% ในปี 2050 เนื่องจากการลงทุน
กับไฟฟ้าจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการ
ลงทุนในถ่านหินหรือไม้

รายงานดังกล่าวเน้นว่าสอดคล้อง
กับงานวิจัยของกลุ่มคลังสมอง

คาร์บอน แทร็กเกอร์ ในอังกฤษ ที่ให้กรอบเวลาตรงกันว่าภาวะ Peak Oil Demand น่าจะมาถึงภายในปี 2023 โดยมีปัจจัยเร่งสำคัญมาจากกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ที่หันมาปรับใช้พลังงานทางเลือกใหม่กันมากขึ้น

จุดที่กลุ่มคาร์บอน แทร็กเกอร์ ให้ความสำคัญก็คือ การปรับตัวและเปลี่ยนผ่านของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานน้ำมันไปสู่ยุคพลังงานใหม่ที่อาจจะ “ไม่ทันการณ์” หากยังมัวเชื่ออยู่ว่าจะมีเวลาให้ปรับตัวนานถึง 10-20 ปี ซึ่งเรื่องนี้จะสร้างความเสี่ยงอย่างมากให้ตลาดการเงิน เพราะสินทรัพย์เกี่ยวกับน้ำมัน ก๊าซ และถ่านหิน ซึ่งมีมูลค่านับล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ จะกลายเป็นสิ่งที่ย่อยค่าลงทันที

นั่นหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมพลังงานจะส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไปยังทั้งภาคการเงินและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งยังหมายถึงนักลงทุนทั้งรายใหญ่และรายย่อย และแรงงานในภาคอุตสาหกรรมพลังงานดั้งเดิมด้วย ซึ่งแม้ว่า Peak Oil Demand จะไม่ได้หมายความว่าหมดยุคของโลกน้ำมัน เพราะเศรษฐกิจในภาพรวมยังคงต้องพึ่งพาพลังงานเก่าอยู่ แต่ทิศทางที่เปลี่ยนไปสู่ยุคใหม่นี้ย่อมทำให้เกิดผลกระทบอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

รายงาน 2 หน่วยงานดังกล่าวจึงนับว่าเป็นเรื่องที่ใหม่มากในแง่ของระยะเวลา ที่ค่อนข้างจะสุดโต่งมากกว่าเมื่อเทียบกับผลการศึกษาของบริษัทน้ำมันและหน่วยงานอื่นๆ ก่อนหน้านี้ อาทิ สำนักงานพลังงาน

ระหว่างประเทศ (โออีเอ) และ เอ็กซ์อน โมบิล ที่ให้ไว้ในปี 2040 บีพี ให้ไว้ระหว่าง 2035-2040 และเชลล์ ที่คาดไว้ระหว่าง 2025-2040

ทั้งนี้ หากพิจารณาจาก 2 ปัจจัยหลักที่ถูกหยิบยกขึ้นมาอ้าง คือ อุตสาหกรรมรถอีวี และการใช้พลังงานหมุนเวียน ก็อาจทำให้เชื่อได้ว่า Peak Oil Demand อาจมาถึงเร็วกว่าที่คาดไว้

จีนซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าน้ำมันรายใหญ่ที่สุดอันดับ 1 ของโลก มีรายงานการลงทุนในพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นพลังงานโซลาร์เซลล์ที่เพิ่มขึ้นอีก 24.3 กิกะวัตต์ ในช่วงครึ่งปีแรกนี้ ขณะที่การลงทุนด้านโรงไฟฟ้าพลังงานลมของจีน ในยุโรปและออสเตรเลีย ก็ยังเพิ่มขึ้นจนตลาดพลังงานกลุ่มนี้ของจีนมีมูลค่ามากกว่า 1.2 หมื่นล้านดอลลาร์ (มากกว่า 3.9 แสนล้านบาท) ไปเรียบร้อยแล้ว

ขณะที่สัดส่วนของรถอีวีในตลาดรถยนต์โลกปัจจุบันก็ขยายตัวขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งบลูมเบิร์ก เอ็นอีเอฟ ระบุว่าในไตรมาส 2 ที่ผ่านมา มียอดขายปรับเพิ่มขึ้น 77% เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ไปอยู่ที่ราว 4.11 แสนคัน โดยในจำนวนนี้เป็นสัดส่วนของจีนมากกว่าครึ่ง ตามมาด้วยยุโรป 22% และอเมริกาเหนือ 19%

หากปัจจัยเสริมบวกกับเทคโนโลยีใหม่ยิ่งขยายตัวและได้รับการตอบรับที่ดีขึ้นกว่าที่เคยคาดการณ์กันเอาไว้ ก็มีโอกาสที่ยุคตีมันต์น้ำมันอาจมาถึงให้เห็นเป็นครั้งแรกเร็วกว่าที่คาดไว้เช่นกัน ■